

VILJO ON LILJAN KAVERI

Kun Viljo tulee käymään Kotikunnaksen palvelutalossa, Lilja piristyy. Kaarinalainen Hali-Koira-yrittäjä Maarit Haapasaari vierailee koiriensä kanssa vanhainkodeissa ja hoitolaitoksissa ilahduttamassa asukkaita vauvasta vaariin.

TEKSTI JA KUVAT SUSANNE HESTUNEN

Turussa sijaitsevan Kotikunnaksen palvelutalon eteen kaartaa auto. Takaovesta hyppää maahan Viljo, kaksivuotias berninpaimenkoira. Viljolla on kaulassaan vihreä huivi ja päällään valjaat. Se tarkoittaa, että ollaan töissä. Silloin ollaan siivosti. Palvelutalon käytävillä vastaan tulevia ihmisiä ja roillaattoreita Viljo väistää, eikä pyrikään tervehtimään.

– Koira on ihan itse oppinut, että vain istuvia asukkaita tervehditään. Se on oikein hyvä juttu, koska iso koira voisi vahingossa kaataa jonkun, enääntä Maarit Haapasaari kiittelee.

Viljon tervehdyskin on varovainen. Se menee istumassa olevan Lilja Sysiahon luokse, asettuu rapsutettavaksi, mutta ei pyri muolemaan tai tulemaan liian liki. Pusuja Viljo jakelee auliisti pyydettyään, mutta silloinkin kyse on vain pienestä koston hipaisusta poskea vasten, nuuleminen ei pusuihin sisälly.

VILJOA ON NÄKYNYT

Lilja Sysiaholle Viljon koskettaminen nostaa mieleen muistoja. Tämä onkin eräs eläinavusteisen toiminnan tärkeimpiä tehtäviä muistisairaiden kanssa.

Hiljainen rouva alkaa muistella, miten äiti salli kotona pidettävän vain kissoja.

– Juu, eläimistä on aina tykännyt. Kissa meillä oli, äiti ei tykännyt koirista, toistelee rouva useasti koiraa silittäessään.

Viljo antautuu silittäväksi tarjoten välillä myös isoa tassiaan Liljan syyliin. Bravuurinumeroa koira osaa myös kii-vetä syyliin eli asetella etutassunsa istujan tuolin käsiin. Tämä tempu on sallittu myös heikompien asiakkaiden kanssa, koska Viljo ei missään vaiheessa laske painoaan istujan päälle.

Pikkuhiljaa silittäjä alkaa jutella enemmänkin ja kertoo, että hänen kissansa oli hämmätön ja hän itse on arka koirien kanssa. Viljoa hän ei pelkää, vaikka se onkin aika iso.

ISO KOIRA LIIKUTTAA

– Viljon vierailu vaikuttaa oikein positiivisesti. Lilja selvästi piristyy ja virkistyy sekä haluaa vähän jopa taluttaa koiraa, iloitsee palvelutalossa työskentelevä Satu Järvenpää.

Taluttaminen on erittäin toivottavaa, sillä se on keino liikuttaa muuten varsin vähän liikkuvia palvelutalon asukkaita.

Satu Järvenpää toteaa, etteivät fyysiset vaivat ole ainoa syy asukkaiden liikkumattomuuteen. "Karvaterapia" parantaa sekä fyysistä että psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä.

– Meillä on tekeillä *Raha automaattiyhdistyksen* projektirahakemus. Haluaisimme rahoitusta useamman vuoden projektille, jossa yhdistetään fysioterapia ja Viljon ja Maaritin työ ikään-

► Kun Viljolla on työpäivä, on Liljalla hyvä päivä.

▼ Maarit Haapasaari, Lilja Sysiaho ja Viljo

– Viljo on iso muttei pelottava, Lilja toteaa.

Maarit ja Lilja kiittelevät Viljon seurustelutaitoja.

NÄHDÄÄN TAAS ENSI VEEKKOLA!

tyneiden toimintakyvyn ylläpitämiseksi, Järvenpää kertoo.

Maarit Haapasaari on kehittänyt koiravusteista fysioterapiaa laitoksissa, yhteistyössä fysioterapeuttien ja koiran kanssa.

– Koira aktivoi asukkaita tekemään tiettyjä jumppaliikkeitä ja ammattilainen katsoo, että liikkeet ovat sellaisia, joista on apua fyysisen toimintakyvyn ylläpitämisessä, Maarit sanoo.

VAUHTIA AAMUTOIMIIN

Liljan tarttuessa Viljoa remmistä ottaa koiran emäntä kiinni valjaista ja niin lähdetään kulkemaan pitkin palvelutalon käytäviä. Välillä Lilja ottaa tukea seinässä olevasta kaiteesta, välillä vierellä varmuuden vuoksi kulkevasta Järvenpäästä.

– Dementiaosastoilla on todettu, että vierailuistamme jää muistijälki asukkailla. Vierailujamme osataan kaivata. Aamutoimet ovat sujuneet kuulemma nopeasti, kun asukkailla on kerrottu, että aulassa odottavat taas Hali-Koirat, Maarit Haapasaari kertoo.

Kun Viljo pysähtyy Liljan kotiovelle, on hyvästien aika. Koira saa somat silitykset ja kehut, eikä hyvästelystä ole tulla loppua.

– Nähdään taas ensi viikolla, toivottaa koiran emäntä Liljan keskittyessä täysin tärkeimpään eli Viljon silittämiseen.

KARVA-KAVERI TUO ILOA

Lilja jää virkistyneenä sisälle, kun Viljo emäntineen palaa auton luo. Hali-Koira yrittäjä ja Suomen Karva-Kaverit ry:n puheenjohtaja Maarit Haapasaari kertoo vielä eläinavusteisen toiminnan tarkoituksesta. Eläimen avulla pyritään tuomaan iloa ja vahvistamaan ihmisen terveyttä ja sosiaalista hyvinvointia, ehkäisemään hyvinvoinnin ongelmia ja tukemaan ongelmia kohdanneita ihmisiä.

Eläinavusteisessa toiminnassa koirat ovat yleisimpiä "terapeutteja". Suomen Karva-Kaverien riveissä toimii myös alpakoita, marsuja, kissoja, unkarilainen villasika ja muutama minihevonen. Iloa voi tuottaa monella tapaa.

Eläinten vierailut piristävät asukkaiden päivää, saavat muistelemaan omia lemmikkejä ja antavat aiheen keskusteluihin asukkien ja henkilökunnan kanssa vielä pitkään vierailujen jälkeenkin.

Satu Järvenpää ja Maarit Haapasaari seuraavat, kun Lilja taluttaa Viljoa.

KOIRA ON HYVÄ KUUNTELIJA

Maarit Haapasaari on käynyt koirineen vanhainkodeissa vapaaehtoistoiminnan puitteissa jo yli 10 vuoden ajan. Säännöllisiin vierailukohteisiin kuuluu myös pienten lasten vastaanottokoteja, kehitysvammalaitoksia sekä erityiskouluja ja kirjastoja.

Kirjastoissa Maarit lemmikkeineen tukee lasten lukemaan oppimista. Luetaan koiralle -projektissa lapsi keskittyy lukemaan karvakorvalle, joka kuuntelee arvostelematta.

– Koira osaa yllättää ja lukea tilanteita ihmistä paremmin. Heikompien lukijoiden kanssa Viljo painautuu ihan lasten kainaloon asti. Ehkä koira vaistoaan jotenkin tuen tarpeen.

ENEMMÄN KUIN HYVÄ MIELI

Maarit sanoo, että hyvän mielen tuottaminen muille on koukuttava tunne.

– Onnistumisen tunne on hieno. Näit, mikä oli vastaanotto, kun tulimme ovesta sisään. Sekä asukkaat että henkilökunta tulevat tervehtimään ja hymyilevät iloisesti. Koira tuo hyvän mielen kaikille. Koen, että tuotamme iloa, joka ei ehkä luonnostaan kuulu tähän ympäristöön.

Vapaaehtoistyö oli aikanaan niin koukuttavaa, että Maarit Haapasaari keksi muokata harrastuksesta itselleen myös ammatin.

– Halusin antaa koirien kautta enemmän kuin hyvän mielen. Hain ja sain starttirahaa karvaterapian kehittämiseen. Unelmien täyttymys on, jos voin jatkaa tätä. ●